

Формування ключових компетентностей здобувачів початкової мистецької освіти через призму функцій музичного мистецтва

Ушакова Оксана Анатоліївна¹

Опубліковано	Секція	УДК
30.03.2025	Освіта/Педагогіка	37.016:78+37.091.212

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15260863>

Анотація. У статті досліджено процеси формування ключових компетентностей здобувачів початкової мистецької освіти, зокрема музичної, в умовах впливу циклічного характеру розвитку культурного та освітнього просторів. Проаналізовано важливість когнітивних цілей підготовки здобувачів початкової мистецької освіти, які відповідають сучасним соціально-економічним викликам. Виокремлено функції музичного мистецтва, які сприяють духовному становленню особистості здобувача освіти. Сформовано систему мистецьких цілей підготовки здобувачів початкової мистецької освіти музичного спрямування щодо свободи творчості, самоідентифікації та полікультурності. Запропоновано систему управління результатами навчання здобувачів початкової мистецької освіти на основі інтеграції когнітивних та мистецьких освітніх цілей, що підвищує якість мистецької освіти, сприяючи більш ефективному розвитку творчої особистості здобувачів.

Ключові слова: циклічність культурного розвитку, когнітивні цілі освіти, полікультурний розвиток мистецької освіти, творчий потенціал здобувачів освіти, якість освіти.

Formation of Key Competencies of Primary Art Education Learners Through the Prism of the Functions of Musical Art

Annotation. The article is devoted to the processes of formation of key competencies of primary art education applicants, in particular music education, in the conditions of cyclical development of culture and education. Attention has been focused on the fact that cultural development does not occur in a closed space, but it is a part of a broader socio-economic context that changes cyclically, with different duration, intensity and consequences. Such situation also applies to educational processes, which are subordinate to certain development cycles that must be taken into account during improvement the methods of teaching art disciplines. The role of cognitive goals in teaching music disciplines has been analyzed, in particular in the context of Bloom's taxonomy. It has been separately emphasized on the importance of musical art in the process of formation the worldview and spiritual development

---

¹ кандидат економічних наук, в. о. директора, Комунальний заклад «Школа мистецтв» Корнинської сільської ради Рівненського району Рівненської області, с. Корнин Рівненського району Рівненської області, вул. Центральна, 41 б, 35304, Україна, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6161-7344>

of the applicant's personality, as well as his ability to influence on society, stimulate changes in cultural and moral values. Attention has been paid to the functions of musical art, in particular hedonistic, expressive, communicative and spiritual-cathartic, which are realized through musical perception and performance of musical works. It has been determined that musical art is an important means of self-expression and self-realization, which contributes to the development of the creative individuality of primary art education applicants and the formation of their own style. This allows education applicants to interact effectively with other participants in the multicultural space. In addition, a system of management of learning outcomes of primary art education applicants, which is based on the integration of cognitive and artistic educational goals for the formation of key competencies and allows to ensure high level of quality of primary art training, has been proposed.

Keywords: cyclicity of cultural development, cognitive goals of education, multicultural development of art education, creative potential of education applicants, quality of education.

Вступ

У системі освіти сфери культури початкова мистецька освіта посідає особливе місце, оскільки вона закладає основи для подальшого розвитку творчих здібностей здобувачів освіти та формує естетичне сприйняття світу, що сприяє розвитку естетичного смаку, розумінню краси і важливості культурної спадщини, допомагає з дитячого віку формувати цінності та ставлення до світу з його різними культурами, традиціями та мистецькими течіями в цілому. Мистецтво вчить бути емоційно відкритими, вільно виражати свої почуття та думки. Крім того, початкова мистецька освіта є базою підготовки до можливої майбутньої професійної діяльності, пов'язаної з культурою і мистецтвом або ж з педагогічною роботою у сфері культури.

У системі початкової мистецької освіти в Україні в умовах розбудови освітнього та культурного просторів під впливом процесів інтеграції і глобалізації наголоси поступово зміщуються на кілька ключових напрямів:

- 1) адаптація освітніх програм до міжнародних вимог, що включає впровадження нових методик, підходів до викладання та оцінювання, сприяючи формуванню більш універсальних загальних і фахових компетентностей у здобувачів освіти;
- 2) мультикультуралізм при збереженні національної ідентичності, коли в освітній процес інтегруються різні культурні практики, методи та традиції, що дозволяє вивчати традиційні елементи національної культури, що є важливими для виховання паріотизму, підвищення значущості національного культурного надбання на міжнародному рівні, але, разом з тим, пізнавати не лише українську культуру, а й світові культурні тенденції;
- 3) інноваційні технології і мультимедійність в умовах цифровізації, що дозволяє використовувати дистанційну форму навчання, онлайн-курси тощо;
- 4) формування особистісних та соціальних компетенцій (soft-skills), таких як критичне мислення, здатність до співпраці й адаптації до змін, уміння працювати в команді, комунікувати, вирішувати проблеми у колективі, що втілюється через проектно-орієнтовані підходи.

Доцільність теоретичного визначення та обґрунтування цілей у системі підготовки здобувачів початкової мистецької освіти підсилюється кількома важливими чинниками, зокрема:

- визначення ролі мистецтва і мистецької освіти у сучасному суспільстві в умовах глобальних турбулентних змін;
- пошуку гармонії між традиційними й інноваційними підходами до навчання і виховання здобувачів початкової мистецької освіти;
- забезпечення якості освіти;

- необхідності ефективного управління результатами навчання здобувачів початкової мистецької освіти та іншими.

Законодавчу та нормативно-правову базу окреслених аспектів відображено у цілях сталого розвитку щодо якісної освіти, затверджених Підсумковим документом Саміту «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» в рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку (2015) [1], Законах України «Про освіту» (№ 2145-VIII, 05.09.2017) [2], «Про позашкільну освіту» (№ 1841-III, 22.06.2000) [3], «Про культуру» (№ 2778-VI, 14.12.2010) [4], Державній Національній програмі «Освіта» («Україна XXI століття») (№ 896, 03.11.1993) [5], Положенні про мистецьку школу (наказ Міністерства культури України № 686, 09.08.2018) [6], Концепції сучасної мистецької школи (наказ Міністерства культури України № 1433, 20.12.2017) [7], професійному стандарті «Викладач мистецької школи (за видами навчальних дисциплін)» (наказ Міністерства економіки України № 1110-22, 04.05.2022)[8], освітніх програмах [9; 10] та інших нормативних документах, а також стратегічних пріоритетах Міністерства освіти і науки України до 2027 року щодо сучасної позашкільної освіти [11].

Аспектам використання компетентнісних підходів в освіті, когнітивних механізмів навчання, включаючи психологічні аспекти, а також методи розвитку творчої особистості у музичній освіті, контексту формування культурних компетентностей, зокрема духовних, включаючи ціннісний аспект, приділено увагу у наукових працях Н. Б. Дзюбишиної [12], М. В. Крета [13], Ю. В. Пелеха [14] та інших вітчизняних учених. Водночас невирішеною частиною загальної проблеми залишається обґрунтування необхідності інтеграції циклічності, когнітивних та мистецьких цілей в освітній процес, підвищення якості початкової мистецької освіти в контексті глобальних культурних змін.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування системи підготовки здобувачів початкової мистецької освіти на основі визначення та досягнення ефективних освітніх і мистецьких цілей для формування ключових компетентностей. Для досягнення цієї мети необхідно вирішити такі *завдання*:

- ідентифікувати когнітивні цілі підготовки здобувачів початкової мистецької освіти згідно таксономії Блума на прикладі навчальної дисципліни «Українська та зарубіжна музичні літератури»;
- визначити мистецькі цілі підготовки здобувачів початкової мистецької освіти музичного спрямування через функції музичного мистецтва;
- обґрунтувати систему управління результатами навчання здобувачів початкової мистецької освіти на основі когнітивних та мистецьких освітніх цілей.

Результати

Культурний та освітній простори так само, як і соціально-економічні процеси, мають циклічний характер розвитку. Окремі цикли мають різну тривалість, інтенсивність, історичну та матеріальну основу, наслідки.

Культурний розвиток відбувається не у замкненому просторі, а від нижчого до вищого щабля розвитку по спіралі. Циклічність у культурі можна розглядати як один із способів саморегулювання мистецьких процесів, що забезпечує їх прогресивний поступ.

Мистецька освіта, зокрема початкова, також залежить від цих процесів. Тому її розвиток та удосконалення методик навчання мистецьким дисциплінам, освітні, зокрема когнітивні, цілі мають враховувати цю циклічність.

У межах музичного мистецтва виділяються різні функціональні доміанти та виразові можливості музики, які відіграють невід'ємну роль у процесі соціалізації особистості, по-різному створюють ситуації спілкування з художніми цінностями.

Музичний образ по-новому розкриває перед людьми особливості предметів та явищ дійсності, проявляє виховну силу.

Увага глядачів ніби зосереджується на тому, що хоче донести артист через його інтонації, інтерпретацію, а їх ставлення до нього та музичне сприйняття виконуваного музичного твору є закономірним результатом творчих пошуків митця. Це пояснюється тим, що в музично-творчій діяльності артистів узагальнюється весь їх життєвий досвід пізнання дійсності, за допомогою чого вони фактично моделюють емоції глядача. Таким чином, професійне музичне мистецтво є комплексом мотиваційно-особистісних переживань та досвіду артиста.

Тобто музичне мистецтво – це культурна та ментальна система, яка розвивається не абстрактно, а в системі суспільства, свідомість якого вона формує і на яку впливає. Це стосується і початкової мистецької освіти, адже здобувачі освіти мистецьких шкіл – це юні митці, артисти та майбутні дорослі громадяни держави.

Після Другої світової війни група американських педагогів та психологів під керівництвом Бенджаміна Блума розробила правила чіткого й однозначного формулювання та впорядкування цілей навчання. З 1956 року вони мають назву таксономії Блума, тобто таксономії педагогічних цілей у когнітивній пізнавальній сфері [15].

Ідентифікуємо когнітивні цілі підготовки здобувачів початкової мистецької освіти згідно таксономії Блума на прикладі навчальної дисципліни «Українська та зарубіжна музичні літератури» з урахуванням [9; 10; 15] та з огляду на такі функції мистецтва, як когнітивну (пізнавальну) і суспільно-організаційну (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Когнітивні цілі підготовки здобувачів початкової мистецької освіти у контексті таксономії Блума на прикладі навчальної дисципліни «Українська та зарубіжна музичні літератури»

Пізнавальна навичка	Результати навчання
Запам'ятовування	Опановує провідні жанрові різновиди української народної творчості та їх видові ознаки; називає специфічні ознаки народної творчості різних народів світу залежно від їх географічного положення; характеризує виразові засоби музичної мови та їх художньо-виразові властивості; називає провідні принципи та засоби музичного розвитку; перераховує та визначає характерні риси танців народів світу, старовинних західноєвропейських танців і танців різних історичних епох; називає та дає загальну характеристику вивченим жанрам вокальної, інструментальної камерної, оркестрової музики; опановує структурні особливості будови таких музичних форм як 2-частинної старосонатної та класичної сонатної форм, експозиції і структурних елементів фуги; називає та опановує характерні ознаки і структурні особливості синтетичних жанрів; називає жанри музичного кіно; дає коротку характеристику найтиповіших ознак музики кожної з епох; називає визначних представників-репрезентантів епохи Відродження; окреслює провідні жанри та форми, інструментарій, теоретичні положення, властиві тій чи іншій епосі, стилю; дає загальну характеристику стилю класицизму в музиці; визначає провідні художньо-мистецькі ідеї доби Романтизму та добирає приклади з вивченого матеріалу; перераховує композиторів-

	<p>репрезентантів доби класицизму та називає їх найбільш показові твори; називає провідні музичні жанри доби класицизму; наводить приклади з творчості композиторів-класиків; описує типовий склад класичного симфонічного оркестру та інструменти класичної доби; описує жанрове коло романтичної опери та інших сценічних жанрів; виявляє обізнаність та оглядово характеризує особливості українського музичного романтизму і творчі досягнення національних композиторів-романтиків; описує провідні ознаки романтизму; називає провідні музичні напрями модернізму першої половини ХХ ст. і наводить імена їх представників, найбільш яскравих музичних творів; визначає роль і значення української музики у світовому музично-культурному контексті та її найбільш яскравих представників, усвідомлює суголосся шляхів розвитку світового та вітчизняного музичного мистецтва; характеризує провідні мистецькі музичні течії та напрями, жанрове коло доби постмодернізму другої половини ХХ-початку ХХІ ст. з відповідними представниками; описує нові явища постмодернізму; розповідає про основні засади студійної роботи зі звуком, значення звукорежисури, мультимедії; наводить приклади з творів світових та українських сучасних композиторів.</p>
Розуміння	<p>Усвідомлює роль народної музики в житті людини; класифікує український народний музичний інструментарій; засвоїв ознаки лексики українських народних танців, ознайомлюючись з основами національної музичної етнохореографії; розуміє та пояснює специфічні для музичного фольклору терміни і поняття; класифікує інструментальні тембри за всесвітньо прийнятою системою Курта-Горнбостеля; розуміє структуру та будову музичних форм і їх видів; визначає на слух та в нотному тексті музичні форми і їх види; класифікує та розрізняє вокальні, інструментальні тембри, типи виконавських колективів; називає та пояснює первинні жанри і їх жанрові прояви в музиці; визначає на слух фрагменти музичних творів (за вибором викладача); пояснює провідні ознаки вивчених жанрів та частково їх етимологію; усвідомлює зв'язок між загальним характером музичного твору та використаними музичними засобами виразності; демонструє загальне розуміння та володіє основними поняттями і термінами; впізнає на слух фрагменти вивчених музичних творів за жанровими ознаками; засвоює хронологічну послідовність поступового розвитку музичного мистецтва від первісного періоду до середини ХVІІ ст. в основних етапах; визначає приналежність композиторів-романтиків до відповідних національних шкіл; визначає на слух приналежність музичних творів або їх фрагментів до класицизму чи романтизму; розуміє значення музики в суспільному житті та її соціокультурні функції впродовж ХХ-початку ХХІ ст. як ретранслятора історично-соціальних явищ і глобальних процесів сучасності; демонструє загальне розуміння поняття музики доби Модернізму та Постмодернізму, окреслює її провідні тенденції.</p>

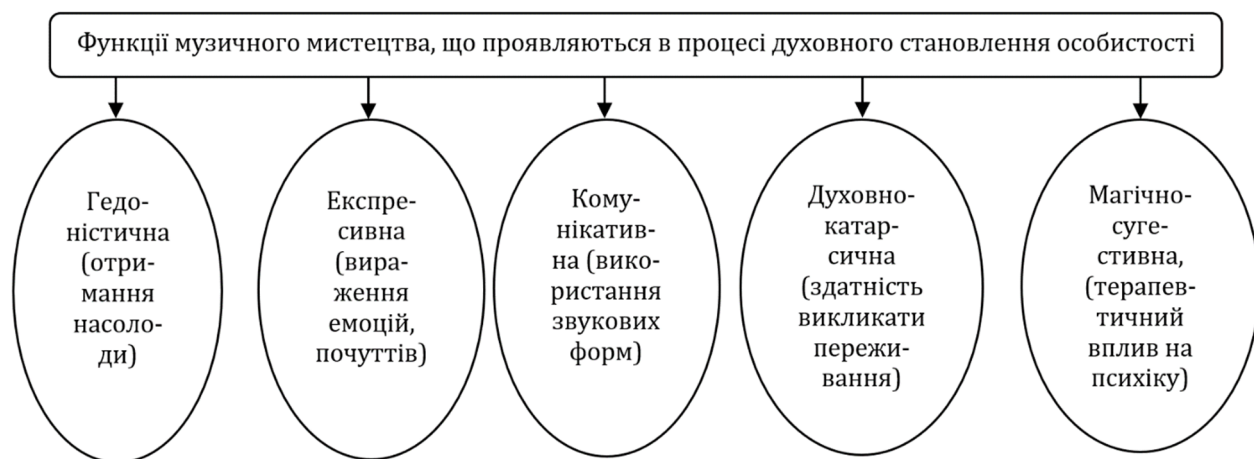
Застосування	Ілюструє жанрові різновиди українського фольклору власним виконанням напам'ять автентичних зразків; виконує кілька зразків народних пісень чи мелодій різних народів; відтворює голосом або на інструменті музичні приклади, визначені викладачем або обрані самостійно, на власний розсуд; впізнає на слух та за відеоматеріалами запропоновані викладачем фрагменти творів світових та українських композиторів; виконує напам'ять або з нот окремі твори чи їх фрагменти на власний вибір чи пропозицію викладача.
Аналіз	Розрізняє жанри українського народного музичного фольклору; перераховує та визначає інструменти різних народів, розрізняючи за матеріалом, з якого вони виготовлені; пояснює та розуміє синтетичну природу кіномистецтва й основні функції кіномузики, розрізняючи роль та значення музики у художньо-ігровому, документальному кіно і мультиплікації; розрізняє жанри та види масової культури й особливості форм їх побутування; розрізняє на слух за музично-виразовими ознаками приналежність музичних творів чи їх фрагментів до тої чи іншої епохи, стилю; виділяє появу нових жанрів та оновлення існуючих в добу Романтизму; прослідковує зміни в симфонічних жанрах; орієнтується в комплексі характерних музичних ознак класицизму та доби Романтизму, розрізняє і порівнює їх; проводить аналогії музичних явищ з подібними у різних видах суміжних мистецтв; проводить аналогії між музичними явищами доби модернізму та іншими видами мистецтв; диференціює за характерними ознаками сучасні авангардні композиторські техніки та наводить приклади з творчості українських композиторів; диференціює за характерними ознаками прояви полістилістики, колажу, кітчю, цитування, змішування, екзотизму.
Оцінка	Висловлює враження від музики та переглядів відеозаписів; висловлює власні враження та пояснює власне ставлення до творів, які сприймає, з використанням опанованої термінології; висловлює власні враження від прослуханої музики, порівнює та оцінює різні виконавські інтерпретації, формулює й обґрунтовує власне ставлення до музичних творів, які були запропоновані для сприймання, аргументує думку; аргументує появу нових та оновлення існуючих жанрів інструментальної музики; аргументує нові підходи до жанрів, інструментів, теоретичних положень та понять доби Модернізму.
Створення	Дає жанрове визначення творам з власної програми за спеціальністю, моделює її жанрову палітру; проявляє евристично-пошукові навички в роботі з інтернет-джерелами, готує презентацію, колаж на запропоновану або самостійно обрану тему; демонструє пізнавальну активність та навички самостійного пошуку інформації про музичне мистецтво під час виконання творчих робіт, рефератів, повідомлень, проявляючи комунікативні уміння під час презентації результатів; виявляє креативні нахили при виконанні самостійних творчих завдань чи проєктів; демонструє комунікативні уміння (диспут, діалог) під час презентації результатів самостійних досліджень.

Примітка. Розроблено автором з урахуванням [9; 10; 15].

Доведено, що музика завдяки своїй здатності впливати на внутрішній світ людини відіграє особливу роль у налагодженні особистого комфорту, коректує емоційний стан, допомагає звільнитися від негативних емоцій, активізує розумові здібності, розвиває та підвищує інтелект, позитивно впливає на загальний стан здоров'я людини. Однак одна й та ж музика здатна впливати на особистість як позитивно, так і негативно, адже фізіологічна та емоційна реакція слухача на неї залежить від багатьох індивідуальних чинників, зокрема музичних уподобань, настрою, характеру, емоційного стану, досвіду слухача, соціального статусу тощо [13, с. 166].

Результати кризового розвитку суспільно-економічних процесів кінця ХХ-початку ХХІ століть негативно позначаються на духовно-культурній сфері. З огляду на стан суспільної культури, духовності та моралі, одним із важливих завдань музикознавства є пробудження інтересу широких верств населення до сучасних практик музичного мистецтва, яке виконує визначені функції у процесі духовного становлення особистості, спонукаючи до змін у змісті музично-педагогічних знань (рис. 1).

Варто виокремити гедоністичну, експресивну, комунікативну, духовно-катарсичну та магічно-сугестивну (різновидом є терапевтична функція) функції музичного мистецтва. При цьому музичне мистецтво виступає як засвоєння та створення художніх цінностей одночасно.

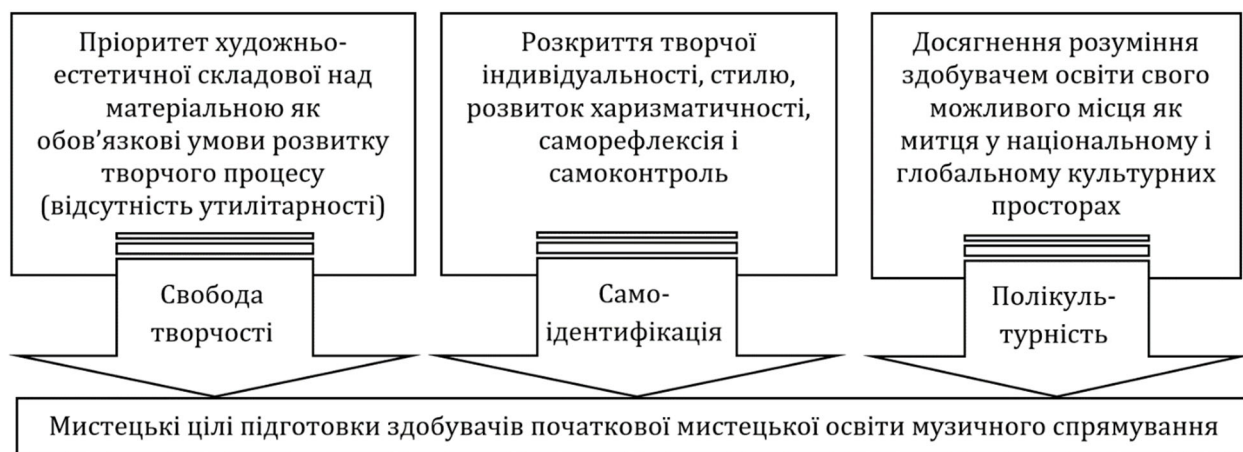

Рис. 1. Функції музичного мистецтва, що проявляються в процесі духовного становлення особистості

Примітка. Сформовано автором з урахуванням [2-4; 12-14].

Спосіб духовного життя (світогляд, ціннісно-нормативні моделі поведінки, морально-етичні способи пізнання, спілкування та дозвілля) формується на засадах цінностей, які набувають поширення в молодіжному середовищі. Особистість не лише засвоює духовні цінності, але й створює у процесі сприймання нові цінності [12, с. 160].

Тому мистецькі цілі підготовки здобувачів початкової мистецької освіти, зокрема музичного спрямування, з нашої точки зору, можуть бути представлені такою системою (рис. 2):

Рис. 2. Система мистецьких цілей підготовки здобувачів початкової мистецької освіти музичного спрямування

Примітка. Розроблено автором.

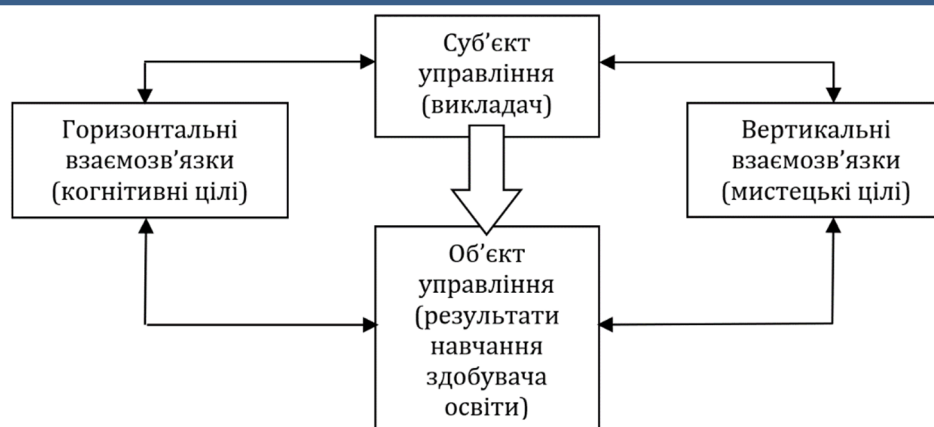
Щодо пріоритетності художньо-естетичної складової над матеріальною як обов'язкової умови розвитку творчого процесу (відсутність утилітарності), то тут на перший план виходить пріоритет особистісних показників над діяльнісними у процесі розвитку творчої особистості здобувача освіти як митця. Відсутність утилітарності, підсилена розвитком почуття прекрасного, розширює творчі здібності особистості, що в кінцевому результаті призводить до розвитку свободи творчості як необхідної умови існування та розвитку мистецтва.

Розкриття творчої індивідуальності, стилю, розвиток харизматичності здобувача освіти, саморефлексія та самоконтроль апелюють до можливостей його самоідентифікації у процесі музично-педагогічних комунікацій і власної творчої діяльності. Це дозволяє брати участь у соціальній взаємодії, забезпечувати полістилістику творчості, не втрачаючи індивідуального творчого обличчя.

Досягнення розуміння здобувачем освіти свого місця як митця в існуючому національному і глобальному культурних просторах необхідне в умовах полікультурності розвитку мистецьких та освітніх процесів. Це дає можливість демонструвати власний талант та національну культурну складову мистецтва на рівні світу, переймати і застосовувати кращий мистецький досвід зарубіжних виконавців, підвищувати якість та конкурентоспроможність творчих продуктів.

Цінності й ціннісні орієнтації – це основа взаємодії людини з навколишнім середовищем (соціальним та природним) і неабияк впливають на її життєву стратегію [14, с. 79]. З огляду на це та на викладене вбачаємо за можливе стверджувати, що людський досвід естетичного оцінювання світу засобами музичного мистецтва виявляє філософський зміст музичного мистецтва загалом.

Результати дослідження, узагальнені в табл. 1, рис. 1 та 2 на прикладі підготовки здобувачів початкової мистецької освіти музичного спрямування, на нашу думку, мають зміст також у контексті управління підготовкою здобувачів початкової мистецької освіти художнього, хореографічного та іншого спрямування. Систему управління результатами навчання здобувачів початкової мистецької освіти на основі когнітивних та мистецьких освітніх цілей для формування ключових компетентностей незалежно від спрямування представимо на рис. 3.

Рис. 3. Система управління результатами навчання здобувачів початкової мистецької освіти на основі когнітивних і мистецьких освітніх цілей для формування ключових компетентностей

Примітка. Розроблено автором.

Отже, результати навчання розглянуто як об'єкт оцінювання здобувачів початкової мистецької освіти через систему когнітивних та мистецьких цілей, що ставляться перед ними викладачами мистецьких шкіл (за видами навчальних дисциплін) у процесі навчання. Це дозволяє чітко визначати очікувані результати навчання з більш ефективним оцінюванням прогресу здобувачів освіти, що сприяє комплексному плануванню освітнього процесу та організації освітньої роботи у закладах початкової мистецької освіти через забезпечення зростання мотивації здобувачів освіти, а також балансу критичного, аналітичного і творчого мислення, що важливо для розвитку особистості здобувачів освіти загалом, урахуваючи той факт, що вони одночасно є здобувачами початкової мистецької освіти і здобувачами повної загальної середньої освіти.

Підходи, окреслені у нашому дослідженні, є загалом важливими у контексті необхідності консолідації зусиль та обміну досвідом педагогічної громадськості сфери освіти і сфери культури щодо розвитку напрямів STEAM-освіти, Концепції Нової Української Школи, де обізнаність та самовираження у сфері культури є однією із основних компетентностей школярів поряд із вмінням логічно та математично мислити, науковим розумінням природи і сучасних технологій, впевненим користуванням інформаційно-комунікаційними технологіями.

Висновки

Таким чином, згідно мети дослідження, яка полягала у теоретичному обґрунтуванні системи підготовки здобувачів початкової мистецької освіти на основі визначення та досягнення ефективних освітніх і мистецьких цілей для формування ключових компетентностей, було отримано ряд конкретних результатів:

1. Ідентифіковано когнітивні цілі підготовки здобувачів початкової мистецької освіти у контексті таксономії Блума на прикладі навчальної дисципліни «Українська та зарубіжна музичні літератури» (табл. 1.1) з урахуванням [9; 10; 15] та з огляду на когнітивну (пізнавальну) і суспільно-організаційну функції мистецтва;

2. У структурі нагальних культурних потреб виокремлено визначені функції музичного мистецтва у процесі духовного становлення особистості (рис. 1), а саме: гедоністичну, експресивну, комунікативну, духовно-катарсичну, магічно-сугестивну. Окреслено мистецькі цілі підготовки здобувачів початкової мистецької освіти (рис. 2), які охоплюють свободу творчості, самоідентифікацію, полікультурність;

3. Запропоновано систему управління результатами навчання здобувачів початкової мистецької освіти на основі когнітивних та мистецьких освітніх цілей для формування ключових компетентностей (рис. 3). Суб'єктом управління в такому разі є педагогічний працівник, об'єктом – результати навчання здобувача освіти. Взаємозв'язки в системі когнітивних цілей визначено як горизонтальні, а в системі мистецьких цілей – вертикальними. Ця система має зміст не лише для викладачів мистецьких шкіл (за видами навчальних дисциплін), тобто педагогічних працівників позашкільної освіти у сфері культури, а й фахової передвищої, вищої мистецької освіти, освіти дорослих.

Між когнітивною та мистецькою складовими підготовки здобувачів початкової мистецької освіти наявні стійкі взаємозв'язки, існує їх взаємний вплив одна на одну в контексті специфіки функціонування і розвитку освіти, культури, мистецтва, що становить перспективу подальших розвідок у цьому напрямку.

Отже, практична значущість дослідження полягає в тому, що його теоретичні висновки покликані збагатити вітчизняне музичне знання в контексті розвитку музичної педагогіки. Систематизовані та узагальнені положення, фактологічний матеріал, джерельна база дослідження можуть слугувати основою для розширення, доповнення й оновлення змісту музично-творчих і музично-педагогічних навчальних дисциплін, а також стануть у нагоді під час написання кваліфікаційних робіт та у процесі підвищення кваліфікації педагогічних працівників мистецьких закладів освіти різних рівнів освіти і, зокрема, початкової мистецької освіти у сфері культури. Воно підкреслює необхідність оптимізації освітнього процесу з урахуванням соціокультурних та освітніх вимог, його адаптації до нових викликів, підвищення ефективності підготовки здобувачів початкової мистецької освіти, щоб вони могли виконувати важливі функції в сучасному культурному середовищі.

Список використаних джерел

1. Підсумковий документ Саміту «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» (В рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН). Нью-Йорк, 2015). URL: <https://ukraine.un.org/uk/sdgs/4/key-activities>
2. Про освіту. Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Про позашкільну освіту. Закон України від 22.06.2000 № 1841-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>
4. Про культуру. Закон України від 14.12.2010 № 2778-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17>
5. Державна Національна програма «Освіта» («Україна XXI століття») від 03.11.1993 № 896. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF>
6. Положення про мистецьку школу. Наказ Міністерства культури України № 686 від 09.08.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1004-18?lang=uk#Text>
7. Концепція сучасної мистецької школи. Наказ Міністерства культури України від 20.12.2017 № 1433. URL: <https://www.dnmczkmo.org.ua/wp-content/uploads/2022/07/kontseptsiya-mistetskoyi-shkoli-normativno-pravove-zabezpechennya.pdf>
8. Професійний стандарт «Викладач мистецької школи (за видами навчальних дисциплін)». Наказ Міністерства економіки України від 04.05.2022 № 1110-22. URL: https://www.dnmczkmo.org.ua/wp-content/uploads/2022/05/04.05.2022-nakaz_1110.pdf
9. Освітні програми. URL: <https://www.dnmczkmo.org.ua/osvitni-programy>
10. Типова навчальна програма з навчальної дисципліни «Музична література» середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з музичного

- мистецтва початкового професійного спрямування: клас сольного співу, клас хорового співу, інструментальні класи. Укладачі: Назар Л. Й.; Соколова Л. С.; Гукова В. В.; Кушнір О. В.; Панасенко І. О. Київ, 2022. 231 с. URL: http://arts-library.com.ua/bitstream/123456789/1027/3/ТНП_Музична%20література.pdf
11. Місія, функції та стратегічні пріоритети Міністерства освіти і науки України до 2027 року. URL: <https://mon.gov.ua/ministerstvo/pro-ministerstvo/misiia-funktsii-ta-stratehichni-prioritytety-mon>
  12. Дзюбишина Н. Особливості формування духовно-творчого потенціалу студентської молоді. Соціальна робота та соціальна освіта. 2021. Вип. 1. С. 154–163. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/srso_2021_1_19
  13. Крет М., Левчук Н. Музикотерапія як чинник впливу на психоемоційний стан особистості. Нова педагогічна думка. 2021. № 2. С. 164–168. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2021_2_31
  14. Пелех Ю., Матвійчук А., Білоус Т. Ціннісний інтелект людини в осмисленні і вирішенні сучасних соціальних проблем. Нова педагогічна думка. 2021. № 2. С. 77–83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2021_2_16
  15. Таксономія Блума. URL: https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2020/05/Navchayemosya-razom_3.pdf